

Protokół

z XXXI posiedzenia Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej

21 grudnia 2021 roku

Zalecenia

- Współpraca międzyregionalna -

1. Walka z pandemią COVID-19: Komisja zauważa, że zarówno Polska, jak i Niemcy pozostają poważnie dotknięte pandemią COVID-19. W obu krajach konieczne są dalsze wysiłki na rzecz zwiększenia wskaźników szczepień. Zapewnienie społecznej akceptacji dla niezbędnych ograniczeń oraz egzekwowanie nałożonych ograniczeń to kolejne wspólne wyzwania.

2. 30. Rocznica polsko-niemieckiego Traktatu o sąsiedztwie i współpraca w kontekście europejskim: Komisja podkreśla, że stosunki polsko-niemieckie rozwinęły się bardzo pozytywnie od czasu podpisania traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy. Szczególnie cenne w tym kontekście są relacje na poziomie regionalnym, komunalnym i społeczeństwa obywatelskiego, a także relacje biznesowe, naukowe i kulturalne. Ponadto Polska i Niemcy są ściśle powiązane gospodarczo.

Nawiązanie kontaktów regionalnych i miejskich między Polską a Niemcami zbiegło się z wprowadzeniem, a później reformą samorządności w Polsce. Z punktu widzenia regionów coraz większego znaczenia nabiera aspekt „europejskiego usieciowienia”, czyli udział partnerstw polsko-niemieckich we współpracy wielostronnej (np. współpraca w regionie Morza Bałtyckiego czy małe „trójkąty weimarskie” z partnerami francuskimi). Współpraca między niemieckimi i polskimi regionami wnosi istotny wkład do spójności w Europie.

Komisja z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy wzmocniające Trójkąt Weimarski. Komisja docenia istniejące partnerstwa na poziomie regionalnym i samorządowym, jak i wkład kulturalny i obywatelski do współpracy polsko-niemiecko-francuskiej. Celem musi być dalsze usieciowienie podmiotów z Polski, Niemiec i Francji i na tej drodze zbliżenie i wzmocnienie wzajemnego zaufania. Komisja zachęca do dalszych starań na wszystkich poziomach i kształtowania stosunków trójstronnych w sposób przyszłościowy i europejski.

3. Zielona transformacja w Europie: Komisja podkreśla, że europejski cel redukcji emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55% w stosunku do poziomu z 1990 r. do 2030 r. niesie ze sobą duże wyzwania, ale przede wszystkim też nowe możliwości życia społecznego i gospodarczego w Polsce i Niemczech. W szczególności konieczne będą fundamentalne zmiany w obszarach zaopatrzenia w energię, mobilności, mieszkalnictwa i rolnictwa, które to zmiany należy rozpatrywać całościowo. Zielona transformacja, a konkretne wdrożenie Europejskiego Zielonego Ładu jako centralnej strategii zrównoważonego rozwoju dla Europy powinny iść w parze z transformacją cyfrową oraz uwzględniać aspekty estetyczne (np. „Nowy europejski Bauhaus”) i społeczne. Jako kraje uprzemysłowione, Polska i Niemcy są żywotnie zainteresowane połączeniem zrównoważonego rozwoju z międzynarodową konkurencyjnością. Oba kraje stawiają na rozwój elektromobilności i ekspansję alternatywnych nośników energii (zwłaszcza zielonego wodoru).

Komisja z zadowoleniem przyjmuje fakt, że polskie i niemieckie regiony postrzegają zieloną transformację jako szansę rozwojową, zwłaszcza w kontekście ożywienia gospodarczego po pandemii COVID-19 i chcą bardziej niż dotychczas uwzględnić ochronę klimatu i środowiska w ich stosunkach. Oprócz współpracy między ekspertami, wspólne działania powinny koncentrować się na edukacji obywateli na temat zalet „zielonego ładu” (czyste powietrze i woda, budynki energooszczędne, różnorodne możliwości mobilności, trwałe produkty). Komisja zachęca do wspólnych projektów regionalnych, szerokiej wymiany doświadczeń i intensywnego transferu wiedzy między aktorami polskimi i niemieckimi.

- *Współpraca przygraniczna* -

4. **Transport:** Komisja z zadowoleniem przyjmuje wspólne opracowanie kartograficznej wersji analizy sytuacji linii kolejowych na polsko-niemieckim pograniczu przez Grupę Roboczą Transport wraz z Komitetem ds. Gospodarki Przestrzennej i oczekuje na prezentację geoportalu i map.

5. **Ratownictwo medyczne:** Komisja z zadowoleniem przyjmuje podpisanie w dniu 30 sierpnia 2021 r. drugiego porozumienia regionalnego dotyczącego wdrożenia w życie *Umowy Ramowej między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o współpracy transgranicznej w ratownictwie medycznym*, w obszarze obejmującym województwo lubuskie oraz zainteresowane podmioty świadczące usługi w ratownictwie medycznym. Komisja ponownie wyraża oczekiwanie, że uzgodnienia pomiędzy województwem dolnośląskim i powiatem Görlitz w celu realizacji umowy ramowej zostaną szybko zakończone.

6. **Współpraca w obszarze powiazań:** Komisja z aprobatą przyjmuje *Koncepcję Kraju Związkowego Brandenburgia dla współpracy sąsiedzkiej w polsko-niemieckim obszarze powiazań* z 15 czerwca 2021 r. Brandenburgia jest pierwszym wschodniemieckim krajem związkowym, który przedstawił taką strategię. Jej celem jest strategiczne wsparcie pogłębienia współpracy i poprawy współistnienia w obszarze powiazań.

7. **COVID-19:** Komisja przyznaje, że zwalczanie pandemii COVID-19 było i jest dużym wyzwaniem zarówno dla Polski, jak i dla Niemiec, szczególnie na pograniczu polsko-niemieckim. Komisja przyjęła do wiadomości apel regionów przygranicznych i potwierdziła, że w czasie pandemii odpowiedzialne podmioty na wszystkich szczeblach pracowały nad tym, by móc utrzymać transgraniczne współistnienie i stosunki gospodarcze w ramach obowiązujących zasad bezpieczeństwa. Obciążenia spowodowane ograniczeniami mobilności związanymi z koronawirusem mogły zostać złagodzone poprzez ułatwienia dla osób dojeżdżających do pracy, rodzin i usług transportowych, ale także poprzez wzajemną solidarność transgraniczną. Komisja stwierdza, że ograniczenia mobilności mogą być wprowadzane tylko tak długo, jak długo jest to konieczne do walki z pandemią.

Aby móc jeszcze lepiej reagować na dalsze uwarunkowania związane z koronawirusem oraz na ewentualne przyszłe transgraniczne zagrożenia, Komisja postanawia zbadać, w jaki sposób można wzmocnić współpracę między Polską a Niemcami poprzez utworzenie modelu

komunikacji transgranicznej właściwych organów na szczeblu krajowym i regionalnym oraz w jaki sposób można utworzyć taki mechanizm komunikacji.

Komisja prosi Komitet Współpracy Przygranicznej o opracowanie koncepcji takiego mechanizmu komunikacji z udziałem zainteresowanych stron i przedłożenie jej tej koncepcji. Celem tej koncepcji jest pomoc wszystkim zaangażowanym stronom w lepszym zarządzaniu takim kryzysem, ze szczególnym uwzględnieniem interesów polsko-niemieckiego pogranicza.

- Zagadnienia gospodarki przestrzennej -

8. Wizja obszaru powiazań: Komisja z zadowoleniem przyjmuje ożywioną i różnorodną współpracę w zakresie planowania przestrzennego i rozwoju jako wkład w realizację i wdrażanie projektów, zgodnie ze Wspólną Koncepcją Przyszłości 2030 dla polsko-niemieckiego obszaru powiazań.

Komisja wyraża swoje zadowolenie ze zbliżającego się zakończenia tworzenia map połączeń kolejowych dla obszaru powiazań i uruchomienia geoportalu na ich podstawie, co jest działaniem ambitnym. Komisja podkreśla wysoką wartość informacyjną danych i jest orędownikiem ich wykorzystania w projektach strategicznych i planistycznych na wszystkich poziomach administracyjnych w celu poprawy połączeń transportowych. Komisja wiąże w związku z tym duże nadzieje na dalszą stałą aktualizację zgromadzonych danych.

Komisja jest zadowolona z dotychczasowych wyników udziału Komitetu Gospodarki Przestrzennej w projekcie pilotażowym dotyczącym Agendy Terytorialnej 2030 w zakresie terytorialnych skutków polityk publicznych oraz w projekcie modelowym planowania przestrzennego w zakresie zintegrowanego rozwoju przestrzennego i miejskiego w polsko-niemieckim obszarze integracji, które otwierają nowe możliwości rozwoju przyszłej współpracy.

- Współpraca w dziedzinie edukacji -

9. Komisja z zadowoleniem odnotowuje temat przewodni XII posiedzenia Komitetu ds. Edukacji, pn. „30 lat „Traktatu między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy” – dotychczasowe osiągnięcia i wyzwania na przyszłość w obszarze edukacji.”

Komisja przyjmuje do wiadomości, że przedstawione podczas XII posiedzenia Komitetu ds. Edukacji różnorodne referaty, prezentacje i dyskusje pozwoliły na dokonanie retrospektywnego i perspektywicznego przeglądu w obszarze oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki i młodzieży obu krajów w kontekście postanowień Traktatu.

Komisja wyraża zadowolenie, że obie strony pozytywnie oceniły dotychczasowe wysiłki i dorobek na rzecz wzajemnego zbliżenia i porozumienia, wskazując jednocześnie na obszary wymagające poprawy.

W tym kontekście Komisja zauważa, że międzynarodowa współpraca i wymiana młodzieży oraz współpraca na poziomie szkolnym i szkolnictwa wyższego, edukacyjna mobilność uczennic i uczniów, studentek i studentów oraz nauczycielek i nauczycieli ma kluczowe znaczenie dla budowy i rozwijania polsko-niemieckiej współpracy. Komisja popiera wszelkie stosowne działania mające na celu zbliżenie obu narodów.

Komisja wysoko ocenia rolę i znaczenie dialogu i współpracy prowadzonych przez władze lokalne, regionalne i landowe w obszarze przygranicznym, które służą współpracy edukacyjnej i badawczej pomimo obostrzeń wynikających z sytuacji pandemii.

10. Nauka języka: Komisja zgadza się, że diskutowany od wielu lat obszar tematyczny dotyczący nauki języka polskiego w Niemczech i języka niemieckiego w Polsce, jako języków obcych i kraju pochodzenia, oraz oświaty mniejszości niemieckiej w Polsce i oświaty obywaterek i obywateli polskiego pochodzenia, a także Polek i Polaków w Niemczech wymaga dalszych szczegółowych dyskusji na odpowiednich płaszczyznach i forach i podejmowania działań służących poprawie sytuacji w tym obszarze, zgodnie z polsko-niemieckim Traktatem o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy oraz zgodnie z zaleceniami dokumentu strategicznego KMK „Wspieranie nauczania języka polskiego jako języka kraju pochodzenia”.

11. Kształcenie zawodowe: Komisja wysoko ocenia współpracę w obszarze kształcenia zawodowego uczennic i uczniów i doskonalenia zawodowego nauczycielek i nauczycieli, szczególnie w nowych obszarach i kierunkach odpowiadających na zapotrzebowanie rynku pracy.

Komisja z uznaniem przyjęła do wiadomości starania obu stron na rzecz podniesienia poziomu kompetencji cyfrowych w poszczególnych zawodach, włączania osób z niepełnosprawnościami w edukację zawodową oraz uwzględnienie w kształceniu zawodowym działań na rzecz zrównoważonego rozwoju.

12. Szkolnictwo wyższe: Komisja opowiada się za kontynuowaniem bilateralnej współpracy w obszarze szkolnictwa wyższego, badań naukowych i mobilności akademickiej, rozwojem współpracy w obszarach innowacyjnych a także wzmocnieniem wzajemnej współpracy na poziomie UE, np. w ramach programu Horizon Europe.

Komisja z uznaniem odnotowuje podpisanie w dn. 21.09.2021 r. w Warszawie porozumienia pomiędzy dwiema agencjami wymiany akademickiej DAAD – NAWA, co może mieć wpływ na zwiększenie mobilności w obszarze szkolnictwa wyższego.

Komisja zaleca zwiększenie wykorzystania dostępnych mechanizmów analitycznych, w tym analizy rynku pracy oraz rozwoju zawodowego absolwentek i absolwentów szkół wyższych, co pozwoli na dokładniejsze poznanie zagadnień związanych z kształceniem na uczelniach wyższych. Komisja wskazuje na Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy, instytucję, która ma duże doświadczenie w tym zakresie.

XXXII posiedzenie Polsko-Niemieckiej Komisji Międzyrządowej odbędzie się w 2022 roku na terenie Polski. Informacje o terminie oraz miejscu obrad zostaną podane przez sekretariaty.

Warszawa / Berlin, dnia 21 grudnia 2021 roku

Mariusz Boguszewski

Dyrektor Departamentu Spraw
Międzynarodowych i Migracji w
Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i
Administracji Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący polskiej części Polsko-
Niemieckiej Komisji Międzyrządowej ds.
Współpracy Regionalnej i Przygranicznej

Anke Meyer

Ambasador, Pełnomocnik ds. Relacji
z Państwami Członkowskimi UE oraz
Współpracy Przygranicznej i Regionalnej
w Federalnym Ministerstwie Spraw
Zagranicznych

Przewodnicząca niemieckiej części
Niemiecko-Polskiej Komisji Międzyrządowej
ds. Współpracy Regionalnej i Przygranicznej

